DOKUMENTACJA PRZYRODNICZA, DOKUMENTACJA ZARZĄDZANIA SIEDLISKIEM 7230 W GRANICACH OBSZARU NATURA 2000 OSTOJA JAŚLISKA PLH180001

obejmująca obiekt:

Jasiel

Magdalena Bregin

wykonano w ramach projektu:

„Ochrona torfowisk alkalicznych (7230) południowej Polski" NAT13 NAT/PL/024

Spis treści

1. Podstawa opracowania planu zarządzania siedliskiem 2
2. Wykaz materiałów wykorzystanych do opracowania planu zarządzania 3
3. Ocena rozpoznania środowiska przyrodniczego obiektu 3
4. Ogólne dane o obiektach 3
   4.1. Rejestr powierzchniowy – wykaz działek geodezyjnych i wydzieleń leśnych 3
   4.2. Położenie geograficzne 3
   4.3. Położenie administracyjne 3
   4.4. Położenie w regionalizacjach przyrodniczych 4
   4.5. Zagospodarowanie i stan środowiska w otoczeniu obiektu 4
5. Środowisko przyrodnicze i walory kulturowe obiektu 4
   5.1. Budowa geologiczna 4
      5.1.1. Rzeźba terenu 4
      5.1.2. Gleby 4
   5.2. Zaobserwowane zagrożenia i przejawy degeneracji 4
   5.3. Wody powierzchniowe i gruntowe (warunki hydrologiczne) 5
   5.4. Flora 5
      5.4.1. Rośliny naczyniowe 5
      5.4.2. Waloryzacja flory – rośliny naczyniowe 6
      5.4.3. Rośliny zarodnikowe 6
      5.4.4. Istniejące i potencjalne zagrożenia dla flory 6
   5.5. Roślinność 7
      5.5.1. Wykaz zespołów i zbiorowisk roślinnych 7
      5.5.2. Charakterystyka zespołów i zbiorowisk roślinnych 7
      5.5.3. Analiza stopnia naturalności zbiorowisk 8
      5.5.4. Ocena aktualnej dynamiki roślinności oraz potencjalna roślinność naturalna 8
      5.5.5. Zaobserwowane procesy i przejawy degeneracji zbiorowisk i roślinności 8
      5.5.6. Typy siedlisk wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Siedliskowej 8
   5.6. Fauna 9
   5.7. Walory kulturowe 9
6. Zagospodarowanie przestrzenne oraz społeczne i gospodarcze uwarunkowania użytkowania obiektu 9
7. Założenia ochrony obiektów 9
   7.1. Silne i słabe strony ochrony obiektów. Szanse i zagrożenia ochrony obiektu i sposoby ich minimalizacji 10
   7.2. Analiza skuteczności dotychczasowych sposobów ochrony 10
   7.3. Cele ochrony i zadania/działania ochronne 10
   7.4. Metodologia monitoringu 10
8. Załączniki 12
   8.1. Mapy 12
   8.2. Dokumentacja fotograficzna i ryciny 13
   8.3. Tabela fitosocjologiczna 15

1. Podstawa opracowania planu zarządzania siedliskiem

Opracowanie zostało wykonane w ramach projektu pt. „Ochrona torfowisk alkalicznych (7230) południowej Polski" współfinansowanego ze środków instrumentu finansowego LIFE+, oraz NFOŚiGW oraz RDOŚ w Rzeszowie.

Projekt pt.: „Ochrona torfowisk alkalicznych (7230) południowej Polski" współfinansowany jest ze środków instrumentu finansowego LIFE+, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie, prowadzony przez Klub Przyrodników w partnerstwie z Gorczańskim Parkiem Narodowym realizowany jest od września 2012 r i będzie trwał do czerwca 2018 r. Projekt zakłada zahamowanie procesu degradacji oraz poprawę lub zachowanie właściwego stanu torfowisk alkalicznych Polski południowej w 24 obszarach Natura 2000, jako siedliska występowania wielu rzadkich, chronionych i skrajnie zagrożonych gatunków roślin w tym szczególnie gatunków z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej oraz przywrócenie w ich obrębie ekstensywnego użytkowania kośnego zapewniającego ich dobry stan w długoterminowej perspektywie czasowej. Wśród wybranych obszarów znalazło się 97 najcenniejszych i najlepiej zachowanych torfowisk alkalicznych południowej i centralnej Polski zlokalizowanych na terenie 8 województw: dolnośląskiego, lubelskiego, łódzkiego, małopolskiego, mazowieckiego, podkarpackiego, śląskiego i świętokrzyskiego.

W szczególności projekt zmierzać będzie do:
- zahamowania nadmiernego odpływu i podniesienia poziomu wód gruntowych w obszarze torfowisk alkalicznych,
- zahamowania procesu mineralizacji i eutrofizacji powierzchniowej warstwy torfowisk alkalicznych,
- zatrzymania procesu spadku różnorodności biologicznej torfowisk alkalicznych spowodowanej ekspansją gatunków charakterystycznych dla siedlisk o niższej wilgotności np. traw, drzew i krzewów,
- upowszechnienia metod ochrony torfowisk alkalicznych na bazie dobrych planów ochrony i planów zarządzania sporządzonych w oparciu o solidne, podstawy naukowe ze szczególnym uwzględnieniem aspektów hydroekologicznych,
- promowania ochrony torfowisk alkalicznych, jako ostoi rzadkich i zagrożonych gatunków stanowiących również regionalne i lokalne atrakcje przyrodnicze,
- interesowanych ochroną torfowisk alkalicznych w przyszłości podejmujących działania utrwalające uzyskane w ramach projektu efekty,
- zachęcenia możliwie największej liczby osób (rolników) do ekstensywnego użytkowania kośnego siedliska w przyszłości.

Osiągnięcie zakładanych celów, a szczególnie tempo zaniku siedliska i występujących w jego obrębie gatunków oraz konieczność pilnego podjęcia działań, w tym też aspekty ekonomiczne (nieproporcjonalnie wyższe koszty w przypadku działań rozproszonych w czasie i nie kompleksowych) zdecydowały o objęciu projektem tak dużej liczby niewielkich obiektów. Projekt dotyczący ochrony torfowisk alkalicznych jest naturalną konsekwencją zrealizowanego projektu pn. Programy ochrony: torfowisk alkalicznych (7230) i związanych z nimi zagrożonych gatunków, którego wyniki potwierdziły, że szacowana do tej pory powierzchnia torfowisk alkalicznych na terenie Polski wynosząca od kilkunastu do ok. 35 000 ha, obecnie kształtuje się na poziomie ok. 8 000 ha (posiadających charakterystyczną roślinność), a zaledwie 9% z nich pozostaje w stanie właściwym (FV). Projekt stanowi rozszerzenie na południową Polskę działań z projektu Life+ pn. Ochrona torfowisk alkalicznych (7230) w młodoglacjalnym krajobrazie Polski północnej.

2. Wykaz materiałów wykorzystanych do opracowania planu zarządzania

Bregin M. 2011. Regionalny program ochrony torfowisk alkalicznych w województwie podkarpackim. Klub Przyrodników, Świebodzin, mscr. (wersja internetowa).

Wołejko L., Stańko R., Pawlikowski P., Jarzombkowski F., Kiaszewicz K., Chapiński P., Bregin M., Kozub Ł., Krajewski Ł., Szczepański M.. 2012. Krajowy program ochrony torfowisk alkalicznych (7230). Wyd. Klubu Przyrodników. Świebodzin.

3. Ocena rozpoznania środowiska przyrodniczego obiektu

Na terenie Ostoi Jaśliskiej występuje tylko jeden obiekt niezbyt dużych rozmiarów, i rozpoznanie środowiska przyrodniczego w jego obrębie jest dość dobre, jednakże ogranicza się głównie do szaty roślinnej. Dla potrzeb niniejszego projektu zostały wykonane badania fitosocjologiczne i florystyczne. Dokonano identyfikacji zbiorowisk roślinnych występujących na badanym obszarze, a także inwentaryzacji gatunków rzadkich, chronionych i charakterystycznych dla siedliska torfowisk alkalicznych.
Uzupełnienia wymagają dane na temat fauny obiektów, gdyż dostępne są jedynie ogólne informacje i nie wykonano jeszcze szczegółowej inwentaryzacji kręgowców i bezkręgowców występujących na terenie obiektu.

4. Ogólne dane o obiektach

4.1. Rejestr powierzchniowy – wykaz działek geodezyjnych i wydzieleń leśnych

Nazwa obiektu	Pełny adres ewidencyjny
Jasiel 2	181704_2.0006.6/1

Tab. 1. Wykaz działek, wraz z strukturą własnośc

4.2. Położenie geograficzne

Nazwa obiektu	Współrzędne
Jasiel 2	N 49° 22' 21.278" E 021° 54' 21.447"

Tab.2. Współrzędne geograficzne

4.3. Położenie administracyjne

Województwo: podkarpackie

Powiat: sanocki
Gmina: Komańcza

4.4. Położenie w regionalizacjach przyrodniczych

Regionalizacja geobotaniczna
Prowincja: Wschodniokarpacka
Kraina: Karpat Wschodnich
Okręg: Beskidu Niskiego

Regionalizacja fizycznogeograficzna
Prowincja: Karpaty Zachodnie z Podkarpaciem Zachodnim i Północnym
Podprowincja: Zewnętrzne Karpaty Zachodnie
Makroregion: Beskidy Środkowe
Mezoregion: Beskid Niski

4.5. Zagospodarowanie i stan środowiska w otoczeniu obiektów

Omawiany obiekt położony jest w obszarze gdzie gospodarka człowieka jest mało intensywna i ogranicza się głównie do punktowego użytkowania terenu. Kilkadziesiąt lat temu obszary te były ekstensywnie użytkowane, dzięki czemu zachowały się tereny otwarte, pozbawione zadrzewień, co sprzyja wykształcaniu torfowiska. W otoczeniu obiektu nie występują żadne zabudowania oraz trwałe ciągi komunikacyjne. Dnem doliny, w pobliżu torfowiska przebiega jedynie szlak turystyczny.

5. Środowisko przyrodnicze i walory kulturowe obiektów

5.1. Budowa geologiczna

5.1.1. Rzeźba terenu

Obiekt położony jest w dolinie rzeki Jasiołki, w niewielkiej odległości od jej koryta, w obszarze źródliskowym. Podłoże stanowi tutaj flisz karpacki, składający się najczęściej z naprzemiennie ułożonych ławic zlepieńców, piaskowców i łupków ilastych. Torfowisko wykształca się w bezodpływowej niecce, która umiejscowiona jest w obrębie terasy zalewowej. Na obszarze obiektu nie występują żadne formy geomorfologiczne.

5.1.2. Gleby

Na terenie obiektów występują się gleby gruntowo-glejowe, występujące w miejscu wysięku wód gruntowych, a także torfowe cechujące się niewielką miąższością. Pokłady torfu nie wykształcają się ze względu na bardzo powolny proces odkładania się materii organicznej.

5.2. Zaobserwowane zagrożenia i przejawy degeneracji

W chwili obecnej nie zaobserwowano mocno działających czynników degeneracyjnych dla torfowiska. Głównym zagrożeniem jest brak użytkowania kośnego, co w dalszej perspektywie

może prowadzić do zarastania siedliska. W pierwszej kolejności spowoduje to zmiany w składzie gatunkowym i wypieranie gatunków charakterystycznych, a w dalszej przyszłości całkowity zanik torfowiska. Na obrzeżach obiektu występuje kompleks szuwarów wysokoturzycowych i trzcinowych, a także wilgotnych łąk i zarośli wierzbowo brzozowych. Powoduje to, że na teren młaki przenikają gatunki nieswoiste dla siedliska, a także podrost drzew i krzewy, proces ten zachodzi dość powolnie, jednak w przypadku braku użytkowania kośnego będzie następowała sukcesja prowadząca do zarastania torfowiska.

5.3. Wody powierzchniowe i gruntowe (warunki hydrologiczne)

Na obszarze obiektu nie występują żadne cieki powierzchniowe. Jest on jednak położony w dolinie rzeki Jasionki, w niewielkiej odległości od jej koryta. W czasie, gdy stan wód jest wysoki, co ma miejsce głównie wiosną – Jasiołka wylewa, częściowo zalewając obszar torfowiska, prowadzi to do stagnacji wody w jego obrębie. W innych porach roku poziom wody jest również wysoki, ze względu na wysięki wód gruntowych bogatych w węglan wapnia, co miejscami prowadzi do stagnowania wody i niewielkich zabagnień. W związku z tym uwodnieni podłoża na terenie obiektu jest dobre.

5.4. Flora

5.4.1. Rośliny naczyniowe

W rezultacie badań i analiz florystycznych na badanym obszarze odnotowano występowanie 31 gatunków roślin, w tym 26 gatunków roślin naczyniowych i 5 gatunków mszaków. Z całą pewnością nie jest to pełna lista, którą w przyszłości należy uzupełnić.

Lp.	Nazwa gatunkowa
1	*Angelica sylvestris*
2	*Anthoxantum odoratum*
3	*Aulacomnium palustre*
4	*Briza media*
5	*Caliergonella cuspidata*
6	*Caltha palustris*
7	*Carex davaliana*
8	*Carex echinata*
9	*Carex flava*
10	*Centaurea jacea*
11	*Cirsium palustre*
12	*Climacium dendroides*
13	*Crepis paludosa*
14	*Cruciata glabra*
15	*Epipactis palustris*
16	*Equisetum fluviatile*
17	*Eriophorum latifolium*
18	*Filipendula ulmaria*
19	*Galium palustre*
20	*Geum rivale*
21	*Hypnum pratense*

22	*Lathyrus pratensis*
23	*Menyantes trifoliata*
24	*Myosotis palustris*
25	*Potentilla erecta*
26	*Prunella vulgaris*
27	*Ranunculus acris*
28	*Rhytidiadelphus squarrosus*
29	*Rumex acetosella*
30	*Scirpus sylvaticus*
31	*Valeriana simplicifolia*

5.4.2. Waloryzacja flory – rośliny naczyniowe

Na terenie omawianego obiektu odnotowano 2 gatunki objęte w Polsce ścisłą ochroną gatunkową, są one również wpisane na Czerwoną Listę Roślin i Grzybów Polski (Mirek et al., 2006) z kategorią NT – bliski zagrożenia oraz V – zagrożony.

Gatunki roślin objęte ochroną ścisłą:

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska
1	*Epipactis palustris*	kruszczyk błotny
2	*Carex davaliana*	turzyca Davalla

Zestawienie gatunków roślin chronionych zagrożonych i rzadkich:

Gatunek	Czerwona Lista Roślin i Grzybów Polski (Mirek et al., 2006)
Epipactis palustris	NT
Carex davaliana	V

5.4.3. Rośliny zarodnikowe

Lp.	Nazwa gatunkowa
1	*Aulacomnium palustre*
2	*Caliergonella cuspidata*
3	*Climacium dendroides*
4	*Hypnum pratense*
5	*Rhytidiadelphus squarrosus*

5.4.4. Istniejące i potencjalne zagrożenia dla flory

Zagrożenia dla flory torfowisk są tożsame z zagrożeniami dla całego siedliska. Wszelkie zmiany w systemie wodnym, uszkodzenia darni czy brak użytkowania kośnego będą niekorzystnie wpływały na stan zachowania flory torfowisk. Ze względu na dużą wrażliwość tego siedliska oraz specyficzny zestaw gatunków, które go tworzą jakiekolwiek czynniki degeneracyjne będą miały wpływ na skład gatunkowy fitocenozy. Jednym z głównych zagrożeń jest sukcesja, która następuje w miejscach, w których nie występuje gospodarka kośna. Prowadzi to do wnikania gatunków bardziej ekspansywnych, począwszy od taksonów łąkowych, poprzez ziołorośla na krzewach i podroście drzew kończąc. Prowadzi to do wypierania taksonów specyficznych dla siedliska, na rzecz tych o szerszej amplitudzie ekologicznej. Gatunki te zaczynają dominować nad taksonami charakterystycznymi dla siedliska, których wymagania siedliskowe są dość specyficzne. W otoczeniu obiektu występują również dość zwarte płaty trzciny pospolitej *Phragmites australis*, która jest gatunkiem ekspansywnym. W chwili obecnej nie obserwuje się jej ekspansji na teren torfowiska, może to jednak być zagrożenie potencjalne dla flory torfowiska.
Równocześnie wszelkie zaburzenia warunków wodnych prowadzące do odwadniania podłoża, będą miały podobny skutek – prowadząc do ustępowania gatunków typowych dla siedliska.

5.5. Roślinność

5.5.1. Wykaz zespołów i zbiorowisk roślinnych

Klasa: *SCHEUCHZERIO – CARICETEA FUSCAE* (Nordhagen 1936) R. Tx. 1937
Rząd: *Caricetalia fuscae* W. Koch 1926 em. Nordhagen 1936
Związek: *Caricion davallianae* Klika 1934

Klasa: *MOLINIO – ARRHENATHERETEA* R. Tx. 1937 em. 1970
Rząd: *Molinietalia* W. Koch 1926
Związek: *Calthion* R. Tx. 1937

5.5.2. Charakterystyka zespołów i zbiorowisk roślinnych

Na obszarze obiektu dominują zbiorowiska ze związku *Caricion davallianae* Klika 1934, które się ze sobą wzajemnie przenikają, uniemożliwiając wyznaczenie granic pomiędzy nimi. Odnotowano tu zespół młaki kozłkowo-turzycowej *Valeriano-Caricetum flavae* oraz zespół turzycy Davalla *Caricetum davallianae*. Na terenie torfowiska większą powierzchnię pokrywa zespół *Valeriano-Caricetum flavae*, który cechuje się dość dobrze wykształconą warstwą mszystą, z dominacją takich gatunków jak *Caliergonella cuspidata* czy *Aulacomnium palustre*. W Warstwie zielnej panują niskie turzyce, charakterystyczne dla tego siedliska między innymi: turzyca żółta *Carex flava* czy turzyca gwiazdkowata *C. echinata,* a także wełnianka wąskolistna *Eriophorum latifolium*. Zaznacza się też bardzo duży udział kruszczyka błotnego *Epipactis palustris*. Natomiast w niższej warstwie zbiorowiska dominują liście kozłka całolistnego *Valeriana simplicifolia* oraz bobrka trójlistkowego *Menyantes trifoliata*. Drugim typem fitocenozy występującym na terenie obiektu jest zespół *Caricetum davallianae*, cechujący się dominacją turzycy Davalla *Carex davalliana*. Jego fizjonomia jest dość podobna do zespołu *Valeriano-Caricetum flavae*, różni się jednak mniejszym udziałem kozłka *Valeriana simplicifolia* oraz dominacją dość rozległych kęp turzycy Davalla. W obu fitocenozach zaznacza się też duży udział skrzypu bagiennego *Equisetum fluviatile*. Część obiektu pokrywają także wilgotne łąki zaklasyfikowane do związku *Calthion*, oraz zespół ostrożnia łąkowego *Cirsietum rivularis*, cechujący się typową dla tej fitocenozy fizjonomią, z dominacją kwiatostanów ostrożenia. Na teren młaki wnikają też pojedyncze krzewy wierzby *Salix* sp.

5.5.3. Analiza stopnia naturalności zbiorowisk

Zbiorowiska występujące na terenie obiektu są w dużej mierze naturalne. Chociaż wykształcają się wtórnie, na powierzchni wcześniej użytkowanej przez człowieka, jako łąki kośne. Taki rodzaj fitocenozy związany jest z warunkami geologicznymi oraz hydrologicznymi, które warunkują wykształcanie się górskich młak. Jednakże utrzymywanie się młaki w wielu przypadkach zależy od ich ekstensywnego użytkowania kośnego, prowadzi do wykształcania się zbiorowisk półnaturalnych. Na terenie obiektu nie odnotowano obcych gatunków inwazyjnych, obecne są jedynie rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych.

5.5.4. Ocena aktualnej dynamiki roślinności oraz potencjalna roślinność naturalna

Roślinność występująca na obszarze obiektu Jasiel 2 podawana jest w stanie dynamicznej równowagi i poddawana jest niewielkiej presji sukcesyjnej. Jej stan jest zależny od szeregu czynników, głównie warunków wodnych oraz sposobu użytkowania. Zaniechanie użytkowania, będzie w konsekwencji prowadzić do zarastania młaki. W przypadku braku ekstensywnego koszenia młaka będzie zarastała w pierwszej kolejności przez roślinność typową dla łąk wilgotnych, później ziołorośla i w konsekwencji przez zarośla.

5.5.5. Zaobserwowane procesy i przejawy degeneracji zbiorowisk i roślinności

Degeneracja zbiorowisk roślinnych następuje w wyniku braku użytkowania kośnego. Prowadzi to do przenikania gatunków łąkowych oraz ekspansji krzewów (głównie wierzby *Salix* sp.), a także podrostu drzew. Prowadzi to do zagłuszania i wypierania taksonów typowych dla siedliska, a tym samym zanikania zbiorowisk roślinnych typowych dla młak. W konsekwencji następuje przekształcanie fitocenoz, w kierunku wilgotnych łąk, zarastanie ziołoroślami, jeżynami, a ostatnim etapie zaroślami.

5.5.6. Typy siedlisk wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Siedliskowej

Na terenie obiektów w Beskidzie Żywieckim odnotowano jeden typ siedliska:

- 7230 Górskie i nizinne torfowiska alkaliczne o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk

Siedlisko reprezentowane jest przez fitocenozy należące do związku *Caricion davalianae*, w obrębie, których występują gatunki charakterystyczne dla siedliska. W większych ilościach odnotowano tu między innymi takie taksony jak *Valeriana simplicifolia, Carex panicea, Carex nigra*, czy *Carem flava.*
Cechuje się typowym dla tego typu fitocenoz układem turzycowego mszaru, z domieszką taksonów łąk wilgotnych i ziołoroślowych. Na przeważającej powierzchni obiektu siedlisko 7230 jest dość dobrze wykształcone, jednakże odnotowano na tym obszarze szereg czynników wpływających na jego stan zachowania. Ogólny stan siedliska został oceniony, jako niezadowalający ze względu na niezadowalający stan wskaźników takich jak: pokrycie i struktura gatunkowa mchów, czy ekspansja krzewów i podrostu drzew. Postępująca sukcesja ma również wpływa na ocenę parametru: powierzchnia siedliska, która jest niezadowalająca gdyż zmniejsza się ograniczana poprzez rozrastające się krzewy głównie wierzby *Salix* sp.. Jednocześnie na terenie Ostoi Jaśliskiej nie odnotowano celowego odwadniania torfowisk poprzez melioracje oraz pozyskiwania torfu, a stopień uwodnienia podłoża jest dobry.

Kod i nazwa siedliska	Parametr	Wskaźnik	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna
7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	Powierzchnia siedliska	Powierzchnia siedliska	U1	U1	U1
	Struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne	FV	U1	
		Gatunki dominujące	FV		
		Pokrycie i struktura gatunkowa mchów	U1		
		Obce gatunki inwazyjne	FV		
		Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	FV		
		Stopień uwodnienia	FV		
		Ekspansja krzewów i podrostu drzew	U1		
		Pozyskanie torfu	FV		
		Melioracje odwadniające	FV		
	Perspektywy ochrony	Perspektywy ochrony	FV	FV	

Tab.4. Ocena stanu siedliska w całym obszarze

5.6. Fauna

Nie zostały wykonane szczegółowe badania fauny tego terenu, jednak należy spodziewać się występowania tutaj szeregu rzadkich i cennych gatunków związanych z podmokłym siedliskiem.

5.7. Walory kulturowe

Na terenie obiektu i w jego otoczeniu nie występują obiekty kultury materialnej (stanowiska archeologiczne zabytki architektury, zabytki techniki) oraz inne materialne pamiątki kultury.

6. Zagospodarowanie przestrzenne oraz społeczne i gospodarcze uwarunkowania użytkowania obiektu

W chwili obecnej obiekt oraz obszar wokół niego nie jest zagospodarowany. W przeszłości teren ten był ekstensywnie użytkowany, kośnie lub pastwiskowo, jednakże zaniechano tej gospodarki. Istotne jest jednak zachowanie torfowiska z rożnych przyczyn. Stanowi ono ważny element sieci małej retencji magazynując wodę, jest enklawą dla rzadkich i chronionych gatunków w tym obszarze, co sprzyja zachowaniu bioróżnorodności. Dodatkowo zwiększa walory krajobrazowe tego terenu i jest ważnym obiektem edukacyjnym.

7. Założenia ochrony obiektu

7.1. Silne i słabe strony ochrony obiektu. Szanse i zagrożenia ochrony obiektu i sposoby ich minimalizacji

Szanse na ochronę obiektu i zachowanie go w odpowiednim stanie są stosunkowo duże. Proponowane metody ochrony obiektu są wyznaczone w zgodzie z panującymi praktykami obejmującymi działania na obszarach siedliska torfowisk alkalicznych. Zostały one ustalone na podstawie doświadczeń własnych oraz po analizie fachowej literatury. Metody te powodują, iż w dłuższej perspektywie czasowej stan siedliska powinien się sukcesywnie poprawiać. Świadczą o tym liczne przykłady wykonywania takich działań zarówno w kraju jak i za granicą. Prace będą wykonywane w odpowiedniej porze roku tak, aby nie zniszczyć płatów roślinności, z zachowaniem wszelkich zasad ochrony przyrody. Zaplanowane zabiegi koszenia oraz wycinki podrostu drzew i krzewów będą miały wpływ na poprawę warunków panujących na terenie obiektów. W wyniku tych działań nastąpi odsłonięcie powierzchni siedliska i polepszenie warunków świetlnych, co w znaczącym stopniu poprawi, jakość struktury i funkcji fitocenoz. Prace będą wykonywane w odpowiedniej porze roku tak, aby nie zniszczyć płatów roślinności, z zachowaniem wszelkich zasad ochrony przyrody.

7.2. Analiza skuteczności dotychczasowych sposobów ochrony

Dotychczasowo obiekt nie był objęty żadnymi działaniami ochronnymi, w związku, z czym stan siedliska oceniony jest, jako niezadowalający.

7.3. Cele ochrony i zadania/działania ochronne

Przedmiot ochrony	Stan ochrony	Cel działań ochronnych
7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	U1	Poprawa stanu zachowania siedliska, poprzez poprawę parametru „specyficzna struktura i funkcje".

7.4. Metodologia monitoringu

Metodyka monitoringu stanu siedliska została przyjęta w dużym stopniu według zasad monitoringu Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Na każdym z badanych obiektów określano wartość trzech podstawowych parametrów:

- Powierzchnia
- Specyficzna struktura i funkcje
- Perspektywy ochrony

Ocena parametru „specyficzna struktura i funkcje" odbywa się na podstawie listy wskaźników, opracowanych dla siedliska 7230. Natomiast parametry „powierzchni" oraz „perspektywy ochrony" są oceniane bezpośrednio, bez ocen cząstkowych i dodatkowych wskaźników. Wybrane dla siedliska wskaźniki opisują łatwe do określenia lub zmierzenia cechy siedliska przyrodniczego, które mogą wskazywać na zaburzenia jego „specyficznej struktury i funkcji".

Przy wyprowadzeniu oceny końcowej dla parametru nie przyjęto z góry zasady, że najgorzej oceniony wskaźnik decyduje o tej ocenie, ponieważ poszczególne wskaźniki nie muszą mieć jednakowego wpływu na stan zachowania siedliska (nie są równocenne). Wyróżniono tzw. wskaźniki kardynalne, (czyli najważniejsze dla utrzymania struktury i funkcji siedliska), których obniżona ocena skutkuje automatycznym obniżeniem oceny całego parametru. Pozostałe, traktowane były, jako pomocnicze i ich gorsza ocena nie powoduje konieczności obniżenia oceny dla parametru, jeśli wskaźniki kardynalne wskazują na właściwy stan siedliska.
Ocenę parametrów siedliska dokonywano w trzystopniowej skali, przyznając odpowiednie kody dla każdego z nich:

- FV – stan właściwy
- U1 – stan niezadowalający
- U2 – stan zły

8. Załączniki

8.1. Mapy

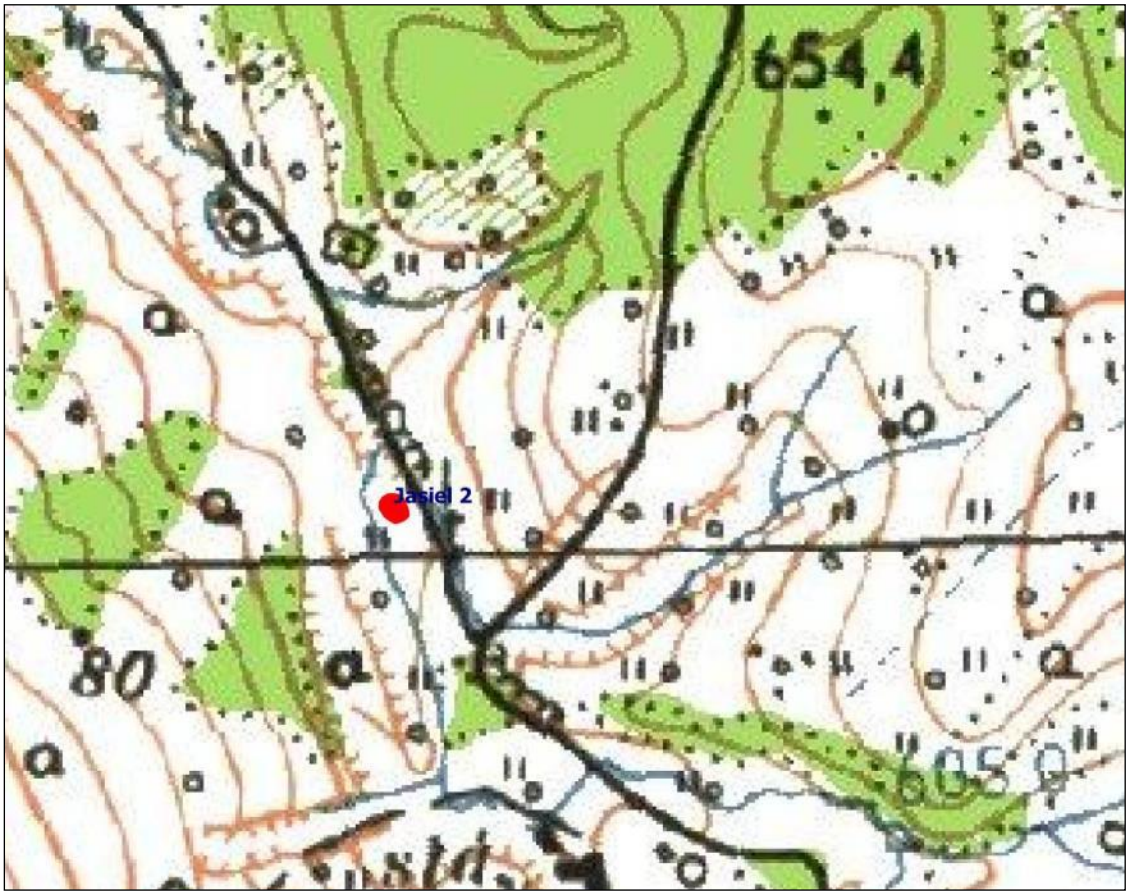

Mapa.1. Położenie obiektu Jasiel 2

8.2. Dokumentacja fotograficzna i ryciny

Zd.1. Obiekt Jasie 2 widok ogólny

Zd.2. *Epipactis palustris*

8.3. Tabela fitosocjologiczna

Lokalizacja - Locality	Jasiel 2
Data (dzień - miesiąc) - Date (day - month)	16.07.
Rok - Year	2015
Powierzchnia zdjęcia - Area of record [m²]	25
Pokrywanie warstwy krzewiastej - Cover of shrub layer b [%]	0
Pokrywanie warstwy zielnej - Cover of herb layer c [%]	90
Pokrywanie warstwy mszystej - Cover of moss layer d [%]	80
Liczba gatunków naczyniowych - No. of vascular species	
Liczba gatunków mszaków - No. of bryophyte species	
Liczba gatunków - Number of species	
Nazwy gatunków	
ChCl: SCHEUCHZERIO-CARICETEA NIGRAE	
Menyantes trifoliata	2
Carex echinata	3
ChO., All.:Caricion davalianae	
Carex flava	1
Epipactis palustris	4
Carex davaliana	4
Valeriana simplicifolia	3
Inne	
Anthoxantum odoratum	2
Angelica sylvestris	2
Briza media	1
Caltha palustris	2
Centaurea jacea	2
Cirsium palustre	1
Crepis paludosa	3
Cruciata glabra	2
Equisetum fluviatile	3
Eriophorum latifolium	2
Filipendula ulmaria	2
Galium palustre	2
Geum rivale	2
Lathyrus pratensis	2
Myosotis palustris	2
Potentilla erecta	3
Prunella vulgaris	1
Ranunculus acris	2
Rumex acetosella	1
Scirpus sylvaticus	1
Aulacomnium palustre d	2
Caliergonella cuspidata d	3
Climacium dendroides d	2

Rhytidiadelphus squarrosus d	2
Hypnum pratense d	1